

Výstava Tys mě vedl...

Alois Klar zcela změnil přístup společnosti k nevidomým, říká Michal Stehlík

Osobnost Aloise Klara, zakladatele péče o nevidomé v Čechách a významnou postavu devatenáctého století, představuje výstava „Tys mě vedl... ALOIS KLAR (1763–1833) a péče o nevidomé v Čechách“, jejímž spolukurátorem je doc. Michal Stehlík, děkan Filozofické fakulty UK. Na výstavě bude představena pamětní stříbrná mince k výročí narození Aloise Klara.

Děkan Filozofické fakulty UK doc. PhDr. Michal Stehlík, Ph.D., spolukurátor výstavy

Co organizátory vedlo k uspořádání výstavy?

Prvním impulsem bylo letošní 250. výročí narození Aloise Klara, které jsme chtěli připomenout. Když jsme začali zjišťovat, jaký osud má tento zakladatel péče o nevidomé za sebou, rozhodli jsme se osobnost Aloise Klara představit v návaznosti na výročí v komplexní podobě. Zároveň musím dodat, že první menší prezentace této osobnosti se odehrála již před šesti lety, a to zejména zásluhou Sdružení pro obnovu památek Ústěcka a konkrétně pana Tomáše Hlaváčka. Ti se rozhodli již tehdy na Aloise Klara upozornit a jsou také spoluorganizátory výstavy v roce 2013.

Koho především by měla výstava oslovit?

Výstava je určena nejen akademické, ale i širší veřejnosti.

Nevidomí byli do začátku devatenáctého století v podstatě vyčleňováni mimo společnost, což přístup Aloise Klara zcela změnil. Šlo o první pokus vrátit nevidomé do společnosti, dnes bychom řekli integrovat. Rádi bychom ukázali, jak dlouhá je u nás tradice péče o nevidomé.

Jaký je váš vztah k problematice péče o nevidomé?

Když jsem dříve působil v Národním muzeu, velmi úzce jsme spolupracovali s Technickým muzeem v Brně. Tam mají speciální oddělení zaměřené na nevidomé z hlediska historie a proměn pohledu na toto téma, takže jsem k této oblasti měl poměrně blízko. Jde opravdu o fascinující záležitost.

Alois Klar působil také jako děkan filozofické fakulty pražské univerzity. Přistupujete k jeho osobě jako ke svému předchůdci?

Aloise Klara jsem nejdřív vůbec nevnímal jako děkana fakulty. Vzhledem k tomu, že jsem připravoval několik historických projektů týkajících se památek v severních Čechách – i v Litoměřicích a v Ústěku –, tak jsem ho nejdřív bral jako významného zapomenutého rodáka z tohoto kraje. Až potom jsem začal zjišťovat, že působil tady na fakultě a jaký měl význam pro nevidomé. Také je třeba zmínit další souvislost, neboť Klar založil nadaci, která podporovala nadané umělce.

Jaké zajímavé exponáty budou na výstavě prezentovány?

Ve chvíli, kdy jsme měli výstavu už připravenou, jsme šťastnou shodou okolností zjistili, že Česká národní banka se už před více než rokem rozhodla připravit stříbrnou pamětní minci k 250. výročí narození Aloise Klara. Dohodli jsme, že vítězný návrh a mince samotná budou poprvé představeny právě na této výstavě.

Z Technického muzea v Brně máme zapůjčeno několik unikátních předmětů, které dokládají péči o nevidomé až k počátkům devatenáctého století. Střední škola a Mateřská škola Aloyse

Klara poskytla další jedinečný předmět – pokleповé kladívko, kterým František Josef I. poklepal na základní kámen nové budovy Klárova ústavu v Praze v roce 1907. Tento artefakt dokládá spojitost Františka Josefa I. s ústavem a nebyl ještě nikdy v tomto kontextu vystaven.

Jak je výstava uzpůsobena pro nevidomé návštěvníky?

Texty panelů a popisky vystavených exponátů jsou převedeny do Braillova písma a nevidomí návštěvníci si je mohou zapůjčit u kustodů. Exponáty jsou instalovány tak, aby i zrakově znevýhodnění návštěvníci s nimi mohli být v kontaktu.

Bude po skončení výstavy možné exponáty a panely vidět i jinde?

Už teď se nám ozvalo několik zájemců, kteří by výstavu chtěli převzít ještě letos nebo v dalších letech. Určitě by se měla objevit v litoměřickém muzeu. V květnu, kdy výstava v Karolinu skončí, patrně hned poputuje dál.

ptala se Hana Bednářová

Verš v názvu výstavy „Tys mě vedl...“ je převzat z básně Karla Hynka Máchy, kterou věnoval právě Aloisi Klarovi

„Tys mě vedl... Alois Klar (1763–1833) a péče o nevidomé v Čechách“

Výstavu k 250. výročí narození Aloise Klara připravila Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze ve spolupráci se Společností pro obnovu památek Ústěcka, Technickým muzeem v Brně a Střední školou a Mateřskou školou Aloyse Klara.

Záštitu nad výstavou převzalo Ministerstvo kultury ČR, primátor hlavního města Prahy a starosta města Litoměřice.

Kurátory výstavy jsou děkan Filozofické fakulty UK v Praze doc. PhDr. Michal Stehlík, Ph.D., a Mgr. Karolína Chundelová.

17. dubna – 31. května 20013

Křížová chodba Karolína, Ovocný trh 3, Praha 1

Otevřeno pondělí–pátek (kromě 1. a 8. května) 10:00–18:00

Vstup volný

Alois Klar (1763–1833)

Rodák ze severočeského Úštěka absolvoval gymnázium v Litoměřicích a poté studoval na Karlo-Ferdinandově univerzitě. Působil jako pedagog filozofické fakulty pražské univerzity a stal se jejím děkanem (1820/1821). Založil slepecký ústav (Klárův ústav v Praze na Malé Straně) a zásadním způsobem změnil přístup k nevidomým na našem území. Prostřednictvím své nadace podporoval talentované umělce, kterým zprostředkoval poznání především italského prostředí. V jím započaté tradici péče o nevidomé v Čechách pokračovateli jeho příbuzní. Význam přínosu Aloise Klara pro společnost počátku 19. století dokládá i skutečnost, že byl jmenován čestným občanem města Litoměřic i Královského hlavního města Prahy.

Více o výstavě a Aloisi Klarovi se můžete dočíst i v článku na webových stránkách.